

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Episcopi Cardinalis Albanensis,
Seraph. Doctoris Ecclesiae, Speculum Disciplinae, Et
Profectus Religiosorum: Libelli ad pietatem vtilissimi**

**Bernardus <de Bessa>
Bonaventura <Heiliger>**

Antverpiæ, 1591

De constantia mentis, & cautela contra tentationes diabolicas. Cap. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53148)

6 S. BON. SPEC. DISCIP.

suggerit. Summa sit eis vtilitas, vtilitates huius mundi contemnere propter Christum: iuxta verbum sancti Hieronymi: Nemo renunciat urus saeculo, bene potest vendere, quae contempnit vt venderet. Si habes, inquit, in potestate rem tuam, vende: si non habes, proice. totu Deo dedit qui seipsum obrulit.] Post religionis ingressum continuo debent confessioni faciendae vacare: & de omnibus quae in saeculo a pueritia commiserunt, ad memoriam, quantum poterunt, studiosa sollicitudine reuocatis, generaliter confiteri. Malorum namque cofessio, initium est bonorum.] Ordinis ergo status reiicit res atque reatus.

Hieron. ep. 103. ad Paulin. in fine.

Confessio- ni genera- li vacan- dum.

August. in Ioan. tract. 22. sub fine.

De constantia mentis, & cautela contra tentationes diabolicas.

CAP. II.

Q VONIAM autem Pharaeo persequitur Isiaelem fugientem, & contemptus surgit in scandala, nunc aperte, nunc occulte, sub specie boni periculosius tentas; faciant quod scriptum est: Fili accedens ad seruitutem Dei, sta in iustitia & timore: & praepara animam tuam ad tentationem.] Solent praecipue vires tentationi praebere fluctuatio mentis circa propositum ingressurae vel ingressae religionis, tarda tepidaque repulsio, & deiectio spiritus desolati. Ea propter in primis in proposito sancto cor suum omnino stabiliant & confirment: ne velutarundo diuersis ventorum flatibus agitati vacillent. Optimum est (inquit Apostolus) gratia stabilire cor. Et Prosper ait, Quemlibet hominem donec se, in eo quod elegit, certa definitione confirmet, velut in quodam deliberationis incertae biuio constitutum, discerpit ipsa diuersitas voluntatum. Virtus (inquit) hortatur &

Exod. 14, 5

Ecli. 2, 1 Non fluctuandum in bono proposito.

Heb. 12, 9

Prosper lib. 3. de vita c. 16.

& prouocat, vt definitionis ambiguitate de-
 sita, propositum spiritale suscipiat, perseuera-
 turū se in suscepti labore propositi, nō sua pos-
 sibilitate, sed Domini miseratione confidat.
 Cogitet quanti & quantæ potuerūt & possunt,
 quod se posse desperat. Vnde illi potuerunt, in-
 de se posse firmiter credit.] Meminerit illud
 Apostoli, Fidelis Deus qui vocauit vos, qui etiā
 faciet, &c. Qui sperāt in Dño, mutabunt forti-
 tudinē: current & nō laborabūt; ambulabūt, &
 nō deficiēt. Ad hæc, tētationum & cogitationū
 malarum viriliter principiis, & absque moræ
 dispendio est obstandum. Quod si earum in-
 sultus spiritum inquietent, non solum familia-
 ris confessor, verumetiam fratres alij seniores
 sunt in adiutorium aduocandi: vt vnus de-
 bilitas multorum adiutorio sustentetur: Frater
 qui adiuuatur à fratre, quasi ciuitas firma.]
 Qui autem vulnus detegere, vel auxiliū petere
 negligit, sua nō immeritō negligētia perit. De-
 nique cum diabolus, serui Dei spiritum per
 tristitiam deicere studeat, ipsam, si quādo irre-
 pserit, citius repellentes, Christo Domino, qui
 datorem hilarem diligit, in cordis lætitia fa-
 mulentur: attendentes sollicitè, ne de sua vnquā
 vocatione ingrati aut tepidi regratiatores ap-
 pareant coram Deo. vbi sol radiat gratiæ, nubi-
 lum turbationis abscedit. Solet in aqua turbida
 latere piscaturus animam coluber tortuosus.
 Maximum inhabitantis gratiæ signum, spiri-
 tualis lætitia. Porrò qui vocantis gratiam non
 agnoscit, indignum se vocationis fructu con-
 stituit. Beneficiis ingratus exhibitis, ineptus
 efficitur exhibendis. Valet quoque interdum
 conuersis, pro animæ salute, mutatio loci. Ple-
 rumque enim dum mutatur locus, mutatur &
 mentis affectus.] Valet pro mētis tētationibus
 impulsæ præsidio, valet pro morum citius ac

1. Tes. 5, 24

Isa. 40, 31

Tentatio-
nū incitis
absque mo-
ra resiten-
dum.

Proa. 18, 19.

Tristitia
animū
deiciens,
citō repe-
lenda.Nota fern-
tias at-
rens.Mutatio
loci.
Bernard. de
modo bene
viuendi. ad
seru. ser. 6.
in fine. ex
Isidoro l. 2.
de Sū. bona.
c. 10. sent. 7.

§ S. BON. SPEC. DISCIP.

perfectius assequendo peculio, extra cognationem & patriam, vel ad tempus secedere. Verum, quia per se nullo modo sufficerent, ad machinamenta diaboli repellenda: ad Christum, propter quem omnia contempserunt, qui est tentatorum refugium & debiliū fortitudo, qui se fideliter inuocantibus facit cum tentatione prouentum; ut valeant sustinere, crebris supplicationibus & deuotis recurrat: ut qui eos dignatus est de fornace Babylonis eripere, bonum in eis perficiat quod incepit. Frequens & feruens oratio, dissipat omne malum. Ollæ feruenti muscæ non *incident.

1. Cor. 10, 13

Crebrò
orandum
& feruenter.

al. in hæt.

Quomodo necessaria sit ad disciplina susceptionem humilitas.

CAP. III.

vs. 2. in sit.
omò. ad no.
tit. 6. 7.

DENIQUE quoniam, ut ait Hugo, Sicut cera, nisi prius emollita fuerit, formam non recipit: sic & homo quidem ad formam virtutum non flectitur, nisi ab omni elationis & contradictionis rigore, per humilitatem humilietur:] necesse habent qui disciplinæ cupiunt moribus informari, ut humilitatis radicem in corde figere studeant, & tumorem propriæ voluntatis, præsumptionis & irreuerentiæ vitia, quæ à superbia procedere solent, tam in re quàm in signo vigilantius caueant: ut humilitas ancillæ more, locum præparet disciplinæ.

De captinatione voluntatis propriæ.

CAP. IIII.

Proffer lib.
2. de vita
contemp.
6. 17.

VOLUNTATEM itaque propriam ingenti curent studio captiuare. Quid enim prodest sub vnius ordinatione viuentibus, quod facultates suas abiiciunt; si proprias voluntates
non